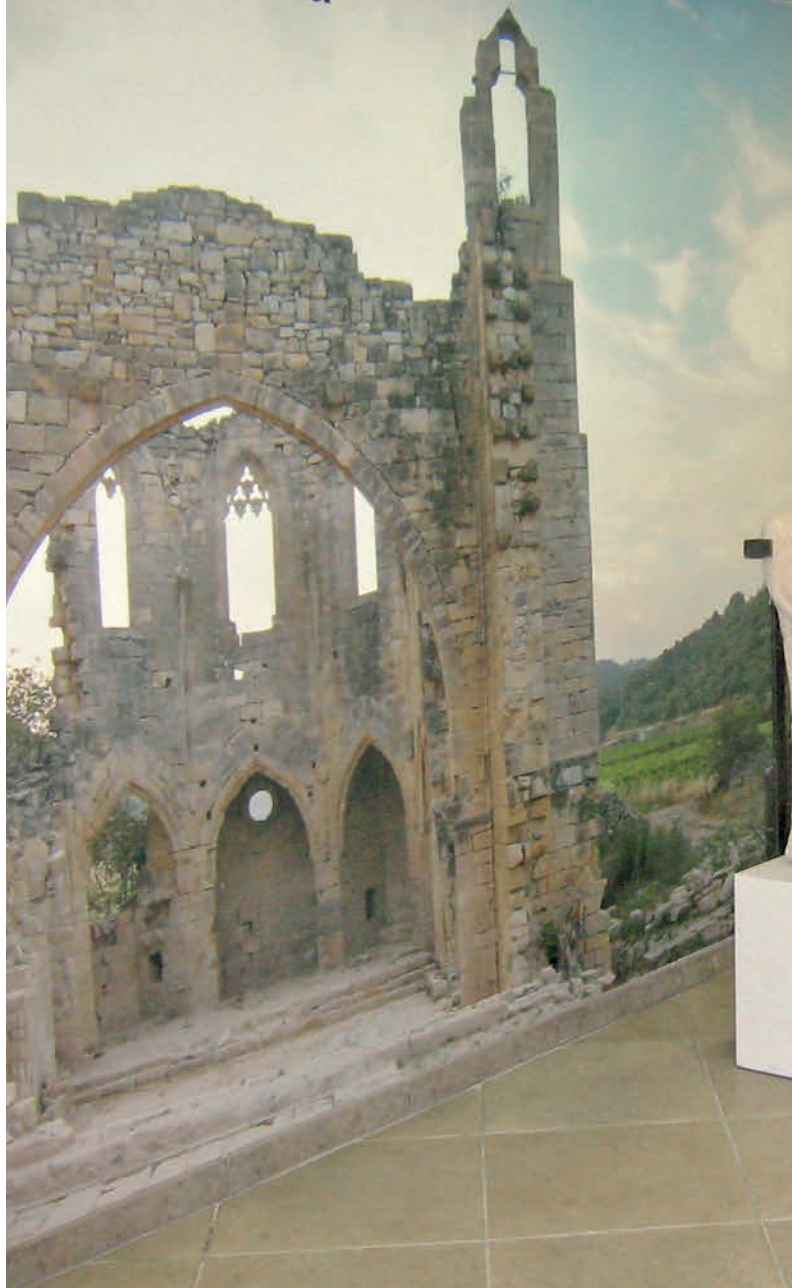

de Vallsanta

LES INTERVIEWS DES MARCHÉS CARRÉS À VALLSANTA

An informational wall featuring a grid of small photographs and blocks of text. The text is in French and appears to be an interview or report. The photos show various scenes, possibly related to the market or the location mentioned in the title.

2006, EL MUSEU DE GUIMERÀ

Pasqual Prous i Miró

President de l'Associació guimera.info

El Museu de Guimerà "La Cort del Batlle" està situat a la plaça Major, al mig del recinte medieval del poble de Guimerà. Aquest edifici fou on, antigament, hi havia la Casa de la Vila i abans la Cort del Batlle, lloc on a la edat mitjana tots els dimarts i divendres el batlle hi administrava justícia en nom del senyor feudal.

L'edifici a dia d'avui té tres plantes; planta baixa i dos pisos. La planta baixa i la planta primera estan dedicades a museu. La planta segona és on hi ha tota la resta de funcions: sala d'exposicions, sala d'audiovisuals i la seu social de l'Associació *guimera.info*, que fou l'entitat que l'any 2006 va remodelar l'edifici i el va convertir en museu.

El monestir de Santa Maria de Vallsanta es "la raó de ser", el gran protagonista del museu, doncs acapara la quasi totalitat del contingut de la exposició que denominem "Terra de Monestirs".

A la planta baixa s'hi troba la peça més important del museu, el "Sepulcre de Bernat de Boixadors" del mestre del segle XIV, Guillem Seguer, així com les onze làpides mortuòries procedents de les excavacions de 2011 corresponents a diferents abadesses o prioeres.

A la planta primera hi podem admirar, com a peces més importants, dos claus de volta, una d'elles encara conserva la policromia original, a més d'un sepulcre del segle XIV i de tres estàtues decapitades.

L'heràldica de Vallsanta és present en multitud de peces exposades. Trobareu escuts de les famílies Alemany, Albert, Castre, Cervelló, Boixadors, Guimerà, Josa, Llorac i Torrelles. En un plafó explicatiu podreu aprofundir en cadascun d'aquests escuts —família, símbol, relació amb Vallsanta i ubicació dels escuts al monestir. Als plafons explicatius hi ha informació respecte de les diferents excavacions que,

al llarg del temps, s'han realitzat a Vallsanta amb multitud d'elements visuals. Tot plegat us farà veure la cronologia de totes les actuacions al monestir cistercenc i us ajudarà a compondre una visió global d'allò que va estar al llarg de la seva "curta" vida.

Dit tot això, l'edició d'aquest llibre és una excel·lent ocasió per fer-vos saber coses poc conegudes respecte al Museu de Guimerà, aquest petit tresor, deixeu-m'ho dir així, que tenim els guimeranencs i que, gustosament, compartim amb tota la vall del Corb. És també una bona ocasió per agrair i reconèixer a aquelles persones i institucions que van contribuir al fet que el Museu de Guimerà sigui una realitat.

La idea "boja" del projecte fou del Miquel Bofarull, un gran aficionat a l'arqueologia. Quin gran complement a les ruïnes de Vallsanta seria un museu on es poguessin veure tots els materials que, procedents del monestir, estaven emmagatzemats a diferents indrets. El Miquel ho va proposar el diumenge 8 d'agost de 2004 a la cloenda del Xe Mercat Medieval de Guimerà.

La proposta va ser acollida com un repte difícil, però molt il·lusionant per a la nostra associació que llavors comptava amb tan sols dos anys d'activitat. Només calia trobar un edifici, autorització per poder-hi exposar totes les troballes arqueològiques de Guimerà emmagatzemades a les escoles, al dipòsit del Museu de Tàrraga, a altres indrets, i, és clar, els diners per fer-lo.

És de justícia dir que res no hagués estat possible sense la predisposició de l'equip de govern de l'Ajuntament de Guimerà, encapçalat per la Magda Monyart i amb la contribució determinant de qui llavors era tinent d'alcalde i, a la vegada, membre de l'associació, el Joan Rosich.

Aquell equip municipal va acceptar la proposta de cedir-nos el local de l'antic Ajuntament a la Plaça Major i es va comprometre a fer-nos costat en la cerca de fons per a l'execució del projecte. Encara que, potser us sorprengui, així fou. No és gens habitual que l'alcalde, en aquest cas alcaldessa, i l'equip de regidors d'un poble petit com Gui-

merà s'impliqui d'aquesta manera en un projecte "cultural". N'hem d'estar molt agraïts i ells molt orgullosos.

La cerca de fons va ésser complexa i en la seva darrera fase, —el rebre'ls—, va ser molt difícil. Tot va començar quan vam decidir preparar el projecte i presentar-lo el 13 de juny de 2005 a concurs a la Fundació de La Caixa dins del programa d'ajuts per a equipaments socioculturals. El 3 de novembre de 2005 se'ns va notificar que la nostra proposta havia estat escollida i se'ns van concedir 30.000 €. A partir d'aquell moment teníem un any de termini per executar el projecte. Ens vam posar immediatament en marxa a la recerca d'ajuts. L'Ajuntament va aconseguir 20.000 € del programa del Pla Únic d'Obres i Serveis de la Generalitat, a la vegada que nosaltres gestionàvem el compromís de 15.000 € del Institut d'Estudis Ilerdencs i d'uns altres 12.000 € de la Diputació de Lleida.

La primera setmana de juny de 2006 vam tenir el permís de l'Ajuntament per poder començar les obres. Des del mes de gener havíem estat preparant el projecte d'obra civil amb l'arquitecte municipal. Volíem inaugurar el Museu pel Mercat Medieval. El divendres 11 d'agost era "el dia D".

Semblava una fita inversemblant doncs teníem només dos mesos per executar la obra, els 30.000 € de la Fundació La Caixa i els fons de l'associació. Ens calien 50.000 € addicionals (50% del pressupost estimat total) per engegar i poder aguantar la situació fins quan arribés els fons de la Generalitat, el de la Diputació i el de l'IEI. Vam valorar la situació i vam decidir tirar endavant. Donat que els fons eren insuficients, vam haver de sol·licitar un crèdit de 20.000 € a La Caixa amb l'aval personal del Joan Rosich i meu.

El decurs de les obres va ésser un treball d'espectacular eficàcia dels industrials que van participar en el projecte, sota la coordinació del Joan Rosich a peu de canó i jo mateix via remota per al quals feia plànols, instal·lacions, dissenys i qüestions tècniques.

Si la execució de les obres va ésser espectacular, no va ser menys espectacular la construcció i l'adequació del mobi-

liari per exposar els materials i el trasllat de les peces del dipòsit de les escoles al museu. Destacar aquí la feina dels germans Bofarull, el Miquel i el Quico, els quals, en una exhibició de talent i destresa, van moure i desplaçar les pesants peces de pedra com si fossin de cartró-pedra fins col·locar-les cadascuna d'elles al seu lloc. No podem deixar d'agrair la generositat dels germans Bofarull per la gran quantitat d'hores i recursos que, des del primer dia, han dedicat al museu sense obtenir-ne res a canvi més que la seva satisfacció personal de contribuir al projecte.

La matinada del "dia D", a les 3:00 h, acabàvem de col·locar els darrers plafons explicatius i tot quedava a punt per a la inauguració prevista per les 7:00h de la tarda. El museu comptava des d'aquest moment amb els equipaments estructurals i audiovisuals per poder fer la sessió d'inauguració d'una manera prou digna.

El cost total de les obres d'adequació de les sales i materials —mobiliari, plafons, equips audiovisuals...— va ser de 100.478 €. Les aportacions per cobrir aquest cost van ser les següents: Fundació La Caixa, 30.000 €; Ajuntament Guimerà (PUOSC de la Generalitat), 20.000 €; Diputació de Lleida, 12.000 €; Institut Estudis Ilerdencs, 15.000 € i Associació *guimera.info*, 23.478 €. Per tant, un finançament amb 47% de fons públics i 53% de fons privats, conseqüent amb la filosofia de la nostra associació. Les inversions posteriors que s'han anat fent al museu, fins a dia d'avui, han estat per damunt dels 50.000 € addicionals, tots ells de procedència privada, una bona part amb fons propis de l'associació.

A manera d'anècdota dir que no va ser gens fàcil el rebre totes les quantitats esmentades, doncs hi havien acords "de paraula", tant amb la Diputació i l'IEI com amb l'Ajuntament de Guimerà, i es va donar el fet de que el resultat de les eleccions municipals del 27 de maig de 2007 ens va deixar sense cap dels interlocutors que ens havien compromès l'ajut —ni a l'Ajuntament, ni a la Diputació ni a l'IEI. Les sol·licituds estaven en tràmit, però cap d'elles estava encara autoritzada pel transferiment dels fons. Afortunadament, i després de moltes reunions, de refer part de

la documentació aportada i de patir força, vam aconseguir el suport dels nous responsables de les institucions esmentades i encara que, amb molt retard, vam obtenir els diners. Vull també aprofitar aquesta ocasió per manifestar el nostre agraïment a l'Àngel Boleda, mecenes d'aquesta i de tantes coses que s'han fet a Guimerà, potser poc conegudes per la discreció amb què fa les seves actuacions. Ell ha contribuït en equipaments i en publicacions del museu. Algun dia els guimeranencs li haurem d'agrair formalment tota la seva generositat cap al poble.

Cal també destacar l'actuació per la posta en marxa de l'ascensor del museu el maig de 2007. Va caler fer el projecte nou i refer una bona part de les instal·lacions. A partir d'aquesta data, ja van poder accedir persones amb discapacitat a les tres plantes del edifici. Aquest projecte va estar patrocinat en el 100% per la empresa Farma Lepori, propietària de Pastilles Juanola, tal i com consta en el rètol que es pot veure a la vora de la porta del ascensor.

S'han fet també importants actuacions relacionades amb els materials exposats al museu. La primera va ser el novembre de 2008 amb la restauració de dos de les peces més emblemàtiques: la figura jacent i la clau de volta de l'*Agnus Dei*. La intervenció va costar uns 6.000 € i es va fer amb el suport de la Generalitat, la qual va assumir el 50% del cost i, l'altre 50%, el vam compartir a parts iguals l'Ajuntament i l'Associació *guimera.info*. La segona gran actuació en aquest sentit va ser la incorporació de les peces procedents de les excavacions de 2008 i, posteriorment, les làpides mortuòries l'any 2011. Ambdues intervencions es van fer sota l'autorització de la Generalitat de Catalunya, però el cost —uns 8.000 €— el vam assumir, a parts iguals, entre l'Ajuntament de Guimerà i l'Associació *guimera.info*.

No podem deixar d'esmentar el fet importantíssim de la incorporació a la tardor de 2012 d'una talla romànica del segle XII, de 70 cm d'alt, d'una Verge, de fusta, i amb restes de policromia original. És una peça de gran valor artístic, donació de la família Farré-Barberà —cal Mitger—, a

qui hem d'agrair la seva generositat i al Josep Farre Prats l'haver fet les gestions que ho van fer possible.

He deixat per al final el comentar-vos la fita més important de la història del museu, que ens va fer esperar cinc anys per poder assolir-la. Vam haver d'esperar fins l'any 2011 per aconseguir tenir suficients recursos per tenir obert el museu tots els caps de setmana i festius. De què servia tenir un museu com aquest si no el podíem obrir als ulls dels visitants!

Com gairebé tots els museus, el Museu de Guimerà és deficitari, tot i l'austeritat de la nostra gestió. Heu de saber també que el Museu de Guimerà no rep cap mena d'ajut institucional —excepte el cost de l'aigua i de l'electricitat que l'assoleix l'Ajuntament— i és, per tant, l'Associació *guimera.info* qui es fa càrrec cada any de la despesa de manteniment de les instal·lacions i de tenir-lo obert al públic amb un pressupost que ronda els 5.000 €.

El 27 de juliol de l'any 2021 l'Associació *guimera.info* acaba el seu compromís de gestió del Museu de Guimerà que va signar ara ha fet deu anys amb l'Ajuntament. Seria bo que alguna institució s'oferís a agafar el relleu de la nostra tasca i en garantís el futur d'aquest magnífic equipament cultural. Aquesta és la història de 10 anys de vida del Museu de Guimerà.

L'objectiu d'aquest escrit ha estat assabentar-vos de coses que probablement no sabíeu amb la esperança que, el fet de saber-les, faci que els guimeranencs i tants altres, des d'ara, ens en sentim una mica més orgullosos del Museu de Guimerà.